28.06.2013 Evenimente

Poet, prozator, dramaturg, publicist, scriitor al poporului din Republica Moldova, academician, laureat al Premiului de Stat al Republicii Moldova, laureat al Marelui Premiu pentru poezie „Nichita Stanescu”, cavaler al Ordinului Republicii, cavaler al Ordinului „Steaua Romaniei” in grad de Comandor, cetatean de onoare al municipiului Chisinau, laureat al Medaliei de Aur a Organizatiei Mondiale a Proprietatii Intelectuale „Pentru Creativitate”, **Dumitru MATCOVSCHI** ia cu sine un univers intreg...

Noua ne ramane Opera Domniei Sale, cea in care si-a exprimat gandurile, sentimentele, atitudinile. Creatia lui Dumitru Matcovschi este si va fi pentru noi o lectie de verticalitate, dragoste neconditionata pentru tara, limba, popor.

Anii ‘80, de avant al miscarii de eliberare nationala, au fost pentru **Dumitru Matcovschi** ani de grele incercari, dar si de rodnica activitate literara. In 1986 scrie poemul *Basarabia* (cu celebrul final *Trecuta prin foc si prin sabie, / furata, tradata mereu, / esti floare de dor Basarabie, / esti lacrima neamului meu)*, care, pus pe note de compozitorul Mihai Dolgan, devine in scurt timp unul din cele mai inaltatoare si mai cantate imnuri neoficiale, in pofida interdictiei de catre regimul sovietic.

In 1987, fiind ales in functia de redactor-sef al revistei „Nistru” (ulterior „Basarabia”), desfasoara o vie activitate de restructurare a mentalitatii oamenilor in spiritul desteptarii nationale si de integrare a literaturii din Basarabia in contextul general romanesc. Are curajul sa semneze pentru publicare in numarul din aprilie 1988 al revistei eseul *Vesmantul fiintei noastre* de Valentin Mandacanu, eseu epocal ce a aprins flacara constiintei nationale in lupta pentru alfabetul latin si limba romana. De asemenea, in revista condusa de Dumitru Matcovschi, pentru prima data in spatiul basarabean, a fost publicata *Doina* eminesciana, proza lui Constantin Stere, dar si opere ale colegilor de breasla, anterior cenzurate sau interzise de regimul sovietic. Concomitent, profeseaza o publicistica luptatoare, curajoasa, profund cetateneasca. Semneaza, in presa timpului, numeroase articole cu mesaj incendiar, care constituie veritabile pietre de hotar in publicistica anilor ‘80.

La 17 mai 1989, **Dumitru Matcovschi** devine victima unui teribil accident, fiind lovit de un autobuz chiar in preajma blocului in care locuia. Urmeaza o lunga perioada de recuperare fizica si morala, poetul renascand ca pasarea Phoenix.

Opera lui **Dumitru Matcovschi** este tradusa in mai multe limbi: rusa, franceza, ucraineana, belorusa, lituaniana, letona, polona, bulgara, kirghiza etc. De-a lungul anilor, ii sunt consacrate numeroase studii, eseuri, articole sub semnatura unor nume cu rezonanta in literatura contemporana, precum si cartile „Dumitru Matcovschi. Poet si om al cetatii” si „Academicianul Dumitru Matcovschi” (volum biobibliografic), ambele aparute sub egida Academiei de Stiinte a Moldovei, in anul 2009, la Editura „Stiinta”. Reputatul critic Constantin Ciopraga spunea ca „Matcovschi este o prezenta verticala, un arbore ale carui frunze nu ingalbenesc niciodata. Este deopotriva inflexiv si reflexiv – sensibilitatea sa este potentata de ratiune. A vorbi despre el inseamna a vorbi despre o etapa importanta a poeziei romanesti din Basarabia”.

In aceste momente de adanca intristare, colectivul AGEPI isi aduce intregul omagiu celui care va ramane mereu in sufletul nostru si exprima sincere condoleante familiei indurerate a Poetului si tuturor celor care l-au iubit si l-au pretuit.

Dumnezeu sa-l odihneasca cu dreptii

URL sursă: https://agepi.gov.md/ro/news/s-stins-poetul-si-omul-cetatii-dumitru-matcovschi